

Főoldal>Családi ügyek, öröklés>Szülői felelősség – gyermek feletti felügyelet, kapcsolattartási jog

Az átmeneti időszak vége előtt indított, folyamatban lévő polgári eljárásokat az uniós jog alapján fogják lefolytatni. Az európai igazságügyi portálon 2024 végéig még olvashatók lesznek az Egyesült Királyságra vonatkozó releváns információk, az országgal kötött kölcsönös megállapodás alapján.

Szülői felelősség – gyermek feletti felügyelet, kapcsolattartási jog

Anglia és Wales

1 Mit jelent a gyakorlatban a jogi értelemben vett szülői felelősség fogalma? Melyek a szülői felelősséggel rendelkező személy jogai és kötelességei?

A szülői felelősség azon jogok, kötelezettségek, felelősségek és jogkörök összessége, amelyek a jog alapján a szülőt gyermeke és gyermeke tulajdona kapcsán megilletik. Ez a szülő minden olyan kötelezettségére vonatkozik, amely a gyermek kapcsán fennállhat (például a tartási kötelezettségre), valamint minden olyan jogára, amely a gyermek halála esetén a gyermek tulajdona vonatkozásában megilletheti. Anglia és Wales törvényei alapján nem tekintik úgy, hogy a szülői felelősség kiterjed az azzal kapcsolatos döntésekre, hogy kivel kell élnie a gyermeknek, illetve kivel kell időt töltenie.

2 Általában ki gyakorolja a gyermek felett a szülői felelősséget?

Amennyiben a gyermek szülei házastársak vagy bejegyzett élettársi kapcsolatban állnak, az anya és az apa (vagy a második nőnemű szülő) egyaránt gyakorolja a szülői felügyeletet. Az anya mindig rendelkezik szülői felelősséggel, a nem házastárs apa, illetve a gyermek anyjával házasságban vagy bejegyzett élettársi kapcsolatban nem álló második nőnemű szülő pedig az anyával kötött megállapodás vagy bírósági végzés útján, illetve oly módon szerezheti meg azt, hogy a születést a gyermek anyjával közösen jelenti be. A mostoha szülő a gyermek szülői felelősséget gyakorló szülőjével vagy szüleivel kötött megállapodás vagy bírósági végzés útján szerezheti meg a szülői felelősséget. Az a személy, akinek a javára gyermekelhelyezési végzést hoztak arról, hogy a gyermeknek kivel kell élnie és mikor, a végzés szerinti időtartamára, illetve adott esetben azt követően is gyakorolja a szülői felelősséget. Az örökbefogadást engedélyező határozat meghozatalával a szülői felelősség időbeli korlátozás nélkül átszáll, kivéve, ha azt visszavonják. A gyámok (lásd a lenti 3. kérdésre adott választ) a végzés időbeli hatálya alatt gyakorolják a szülői felügyeletet. A helyi önkormányzati hatóság akkor gyakorolja a szülői felügyeletet a gyermek felett, ha a gyermek vonatkozásában elhelyezésről szóló végzést (care order) hoztak. A gyermekek védelméről szóló 1996. évi Hágai Egyezmény 16. cikke alapján a szülői felelősséggel rendelkező személy megőrzi e szülői felelősséget, ha a gyermek szokásos tartózkodási helye Angliába és Wales-be kerül; az ilyen szülői felelősséget Anglia és Wales jogának megfelelően kell gyakorolni.

3 Ha a szülők nem tudják vagy nem akarják gyakorolni a szülői felelősséget gyermekeik felett, kinevezhető-e helyettük egy másik személy?

A bíróság gyámot nevezhet ki a szülői felelősség gyakorlására, amennyiben a szülők nem képesek arra, hogy gondoskodjanak a gyermekről. A szülői felelősséggel rendelkező szülő halála esetére egy adott személyt jelölhet ki a gyermek gyámjává. A helyi hatóság (szociális jóléti hatóság) gyakorolja a szülői felelősséget, ha a gyermek az ő gondozásában áll.

4 Ha a szülők elválnak vagy különválnak, hogyan születik döntés a szülői felelősség további gyakorlásáról?

A pár különválása, függetlenül attól, hogy házastársak voltak-e, nem hat ki a szülői felelősségre. A bíróság korlátozhatja a szülői felelősség gyakorlását, ha ezt helyesnek ítéli meg. Bizonyos esetekben a bíróság teljesen megszüntetheti a szülői felelősséget (ugyanakkor az nem szüntethető meg az egymással házasságban élő szülők esetében).

5 Ha a szülők megállapodást kötnek a szülői felelősség tárgyában, milyen alaki szabályokat kell betartani ahhoz, hogy megállapodásuk jogilag kötelező erejű legyen?

A megállapodást a **Parental Responsibility Agreement** (szülői felelősségről szóló megállapodás) formanyomtatványon kell rögzíteni.

A bíróságok címei a **Her Majesty's Courts and Tribunals Service (HMCTS)** (királyi bírósági és törvényszéki szolgálat) weboldalán található meg. A formanyomtatványhoz útmutató is tartozik. Mivel a megállapodás megkötése jelentős hatást gyakorolt mindkét szülő jogi helyzetére, mindkettejüknek érdemes jogi tanácsadást igénybe venniük a formanyomtatvány kitöltését megelőzően. Angliában és Wales-ben a megfelelő helyen működő ügyvéd (solicitor) nevét és címét a Law Society Find a Solicitor Service (ügyvédkereső szolgáltatás) révén (00 44 (0)20 7242 1222) vagy pedig a következő helyeken lehet megtalálni:

a szülők családjogi bírósága

a **Citizens Advice Bureau** (állampolgári tanácsadó iroda)

egy Law Centre-ben (jogi központ)

a helyi könyvtárban.

Bizonyos körülmények között a szülők költségmentességre is jogosultak lehetnek.

A szülőknek bizonyítaniuk kell a személyazonosságukat, aláírásukat pedig hitelesítenie kell a bíróság erre felhatalmazott tisztviselőjének. Az anyának a bíróságon bizonyítékot kell szolgáltatnia arra, hogy ő a gyermek anyja, ezért szükség lesz a gyermek teljes születési anyakönyvi kivonatára. Emellett fénykép és aláírás (például fényképes kártya, hivatalos igazolvány vagy útlevel) bemutatásával igazolnia kell személyazonosságát is. Az apának fénykép és aláírás (például fényképes kártya, hivatalos igazolvány vagy útlevel) bemutatásával igazolnia kell személyazonosságát.

A formanyomtatvány aláírását és tanúzását követően arról két másolatot kell készíteni. Az eredeti megállapodást és a másolatokat az alábbi címre benyújtani vagy elküldeni:

The Central Family Court ,

First Avenue House,

42-49 High Holborn,

London WC1V 6NP.

A Central Family Court (központi családjogi bíróság) nyilvántartásba veszi a megállapodást és megőrzi az eredeti példányt. A másolatokat lepecsételik és megküldik mindkét szülő részére a megállapodásban megjelölt címre. A megállapodás mindaddig nem lép hatályba, amíg az meg nem érkezett a Central

Family Courthoz (központi családjogi bíróság) és ott nyilvántartásba nem vették. A Parental Responsibility Agreement (szülői felelősségről szóló megállapodás) nyilvántartásba vétele nem illetékköteles. Amennyiben egynél több gyermek érintett, minden gyermek vonatkozásában külön formanyomtatványt kell kitölteni.

6 Ha a szülők nem tudnak megállapodásra jutni a szülői felelősség kérdésében, milyen egyéb, bíróságon kívüli alternatív megoldások vannak a konfliktus rendezésére?

Rendelkezésre állnak közvetítői szolgáltatások annak érdekében, hogy segítséget nyújtsanak a szülők számára ahhoz, hogy a gyermekkel kapcsolatos szülői feladatok jövőbeli ellátása kapcsán megállapodásra jussanak. Az elért megállapodást a bíróságnak nyilvántartásba kell vennie. A nyilvántartásba vétel szükséges a megállapodás érvényességéhez és végrehajtásához.

A családjogi közvetítéssel kapcsolatban további információk a [Ministry of Justice](#) (igazságügyi minisztérium) honlapján található.

7 Ha a szülők bírósághoz fordulnak, mely kérdésekben hozhat döntést a bíró a gyermekkel kapcsolatban?

A bíró dönthet arról, hogy a gyermeknek kivel kell élnie és mikor. A bíró arról is dönthet, hogy a gyermeknek kivel kell időt töltenie, illetve egyébként kapcsolatot tartania és mikor. A szülőket arra ösztönzik, hogy állapodjanak meg a kapcsolattartásról. A bíróságok nem döntenek a gyermekek tartásdíjáról, mivel abban az esetben, ha a szülők nem tudnak megállapodni egymással, ez a [Child Maintenance Service](#) (gyermektartási szolgálat) feladata. A szülők rendszerint megállapodnak abban, hogy a gyermek melyik iskolába fog járni; amennyiben nem tudnak megállapodásra jutni, ezt a bíróság dönti el egy adott kérdéssel kapcsolatos végzés (specific issue order) kibocsátásával. A gyermek a bíróság kifejezetten ellentétes rendelkezése hiányában megőrzi a nevét. A bíróság továbbá adott magatartástól eltiltó végzés (prohibited steps order) révén kizárhatja valamelyik szülő részéről a szülői felelősség gyakorlását. A bíróság emellett dönthet az államterületről való tartós elvitel és a vezetéknev megváltozásának kérdésében is (lásd a lenti 8. pontot).

8 Ha a bíróság a szülői felügyeletet csak az egyik szülőnek ítéli meg, az egyben azt is jelenti, hogy a jogot gyakorló szülő a másik szülő előzetes megkérdezése nélkül dönthet a gyermeket érintő minden kérdésben?

A bíróság azt várja el a szülőktől, hogy közösen, megállapodás útján hozzanak döntéseket. Amennyiben mindkét szülő gyakorolja a szülői felelősséget, a gyermek Egyesült Királyságból történő állandó elviteléhez annak a szülőnek, akinek a javára gyermekelhelyezési végzést hoztak arról, hogy a gyermeknek kivel kell élnie, be kell szereznie a nem belföldi lakos szülő (illetve a szülői felelősséget gyakorló valamennyi személy) hozzájárulását vagy a bíróság engedélyét. Az a szülő, akivel a végzés szerint a gyermek él, az államterületen (Anglia és Wales) belül szabadon mozoghat. A szülői felelősséget gyakorló valamennyi személy hozzájárulása, illetve a bíróság engedélye szükséges a gyermek vezetéknevének megváltoztatásához.

9 Mit jelent a gyakorlatban, ha a bíróság úgy dönt, hogy a két szülő közösen gyakorolja a szülői felügyeletet?

A tartózkodás megoszlik a szülők között. A gyermek a bíróság rendelkezésének megfelelően tölti idejét a szülőkkel. Elképzelhetők a fizetendő tartásdíjra gyakorolt gyakorlati hatások.

10 Ha valaki szülői felelősséggel kapcsolatos kérelmet kíván benyújtani, melyik bírósághoz vagy hatósághoz kell fordulnia? Milyen alaki szabályokat kell betartani, és milyen iratokat kell csatolni a kérelemhez?

A kérelmet a [Children Act 1989](#) (1989. évi gyermekjogi törvény) 4. szakasza alapján lehet benyújtani a családjogi bírósághoz. A bíróságok elérhetőségei a [Her Majesty's Courts and Tribunals Service](#) (királyi bírósági és törvényszéki szolgálat) weboldalán található meg. A [kérelem formanyomtatványa](#) szintén ezen a weboldalon található. A szülői felelősséget gyakorló valamennyi személy részére meg kell küldeni a kérelem másolatát. Az okiratokat a bíróság rendelkezésének megfelelően később lehet benyújtani.

11 Milyen eljárás érvényes ezen esetekre? Van-e sürgősségi eljárás?

Az eljárást fent ismertettük. A szülői felelősség megszerzése kapcsán nincs sürgősségi eljárás.

12 Igényelhető-e jogsegély az eljárás költségeinek fedezésére?

Költségmentesség csak akkor érhető el, ha bizonyítékot nyújtottak be a családon belüli erőszak fennállására.

13 Lehet-e fellebbezni a szülői felelősséggel kapcsolatban hozott döntés ellen?

Igen. A szülői felelősséggel kapcsolatos határozatokkal szemben a District Judge (körzeti bíróság) szintjéről a Circuit Judge (kerületi bíróság) szintje felé lehet fellebbezést benyújtani. A High Court (felsőbb bíróság) District Judge (körzeti bíróság) szintű bírójának döntése ellen a High Court (felsőbb bíróság) szintű bírójához lehet fellebbezni.

14 Bizonyos esetekben előfordulhat, hogy bírósághoz kell fordulni a szülői felelősséggel kapcsolatos döntés végrehajtása érdekében. Milyen bírósághoz kell fordulni és milyen eljárás követendő ilyen esetekben?

A szülői felelősség egy jog és önmagában nem lehet végrehajtani. A szülői felelősség gyakorlásának elmaradása esetén kérelmet kell benyújtani a családjogi bírósághoz az adott vitatott kérdés, például a gyermek tartásdíjának rendezése érdekében. A bíróságok címei [itt](#) találhatóak meg.

15 Mit kell tennem az egy másik tagállamban kibocsátott, szülői felelősségről szóló bírósági határozat e tagállamban történő elismerése és végrehajtása érdekében?

Amennyiben a 2201/2003/EK tanácsi rendelet (Brüsszel IIa rendelet) alapján a kapcsolattartási jogra vagy a 11. cikk (8) bekezdésére vonatkozó végzés végrehajtását másik tagállamból kívánja kérni, a határozatot hozó bíróságtól be kell szereznie a rendelet szerinti igazolást és a Central Family Court (központi családjogi bíróság) címére kérelmet kell benyújtania a Principal Registry-hez (főnyilvántartás). Egyéb végzések nyilvántartásba vétele, elismerése vagy elismerésének megtagadása a Principal Registry-nél (főnyilvántartás) kérhető.

16 E tagállamban mely bírósághoz kell fordulnom az egy másik tagállamban kibocsátott, szülői felelősségről szóló bírósági határozat elismerésének megtámadása érdekében? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

A végzés kibocsátását az adott ország bíróságánál kell kifogásolni a **végzés meghozatalát megelőzően**. Amennyiben az említett állam joga előírja, az ügyben érdekelt valamennyi személyt tájékoztatni kell arról, hogy a bíróság végzés iránti kérelmet vizsgál. E tagállam joga írja elő, hogy milyen módon léphet fel a meghozandó végzéssel szemben.

17 Melyik jogot alkalmazza a bíróság a szülői felelősségről szóló eljárásban, ahol a gyermek vagy a felek nem e tagállamban élnek vagy eltérő állampolgársággal rendelkeznek?

Az eljárást a gyermek szokásos tartózkodási helye szerinti bíróság előtt kell megindítani.

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

**ü Your
Europe**

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 10/08/2021

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.